EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 31.3.2026
COM(2026) 142 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 29 artiklan täytäntöönpanosta, sellaisten tuotteiden ja aineiden esiintymisestä, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa mainitun asetuksen (EU) 2018/848 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, ja 29 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kansallisten sääntöjen arvioinnista

{SWD(2026) 95 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 29 artiklan täytäntöönpanosta, sellaisten tuotteiden ja aineiden esiintymisestä, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa mainitun asetuksen (EU) 2018/848 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, ja 29 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kansallisten sääntöjen arvioinnista

Lyhenne	**Selitys**
EFSA	Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen
EU	Euroopan unioni
OFIS	luonnonmukaista maataloutta koskeva tietojärjestelmä

I. JOHDANTO

Luonnonmukainen maatalous on keskeinen osa EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa. Luonnonmukaiseen tuotantoon käytetyn viljelyalan osuus on kasvanut tasaisesti, ja se on tällä hetkellä 11 prosenttia. Kuluttajat ostavat yhä enemmän luonnonmukaisesti tuotettuja elintarvikkeita, jotka voi tunnistaa EU:n luonnonmukaisen tuotannon tunnuksesta. Luonnonmukaiseen tuotantoon ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkintöihin sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/848[1], jäljempänä ’luonnonmukaista tuotantoa koskeva asetus’, jota on sovellettu tammikuusta 2022 alkaen, sekä tämän asetuksen perusteella annettuja delegoituja asetuksia ja täytäntöönpanoasetuksia, joissa vahvistetaan luonnonmukaisen tuotannon perustana olevat yksityiskohtaiset säännöt.

Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 4 kohdassa edellytetään, että komissio esittää viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025 Euroopan parlamentille ja neuvostolle

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/848, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta (EUVL L 150, 14.6.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25).

kertomuksen niiden toimenpiteiden täytäntöönpanosta, jotka toteutetaan muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen tuotteiden ja aineiden esiintymisen yhteydessä, sekä 29 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kansallisten sääntöjen arvioinnista. Kyseiseen kertomukseen voidaan liittää tarvittaessa lainsäädäntöehdotus yhdenmukaistamisen jatkamisesta.

Luonnonmukaisiin tuotteisiin ja siirtymävaiheen tuotteisiin sovelletaan komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1165[2] liitteessä I vahvistettuja erityissääntöjä, jotka koskevat erityisesti luonnonmukaisessa tuotannossa käytettäväksi sallittuja tehoaineita. Muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen tuotteiden tai aineiden jäämien esiintyminen toimitusketjun kaikissa vaiheissa on tutkittava asianmukaisesti luonnonmukaisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.

Kuluttajien turvallisuuden varmistamiseksi elintarvikkeiden ja rehujen sisältämiä torjunta-ainejäämiä ja niiden virallista valvontaa säännellään lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EY) N:o 396/2005[3] ja (EU) 2017/625[4]. Näitä säännöksiä sovelletaan myös luonnonmukaisesti tuotettuihin tuotteisiin.

EFSA julkaisee vuosittain tulokset torjunta-ainejäämien esiintymisestä elintarvikkeissa, myös luonnonmukaisesti tuotetuissa tuotteissa.[5] Vuonna 2023 luonnonmukaisesti tuotetuiksi merkityistä 7 074 näytteestä 80 prosenttia ei sisältänyt mitattavissa olevia jäämiä, 19 prosentissa oli jäämiä enintään jäämän enimmäismäärän verran (näistä 94,6 % oli kuparipohjaisia aineita) ja vain 0,9 prosentissa näytteistä jäämät ylittivät jäämän enimmäismäärän.

Tämä komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle perustuu toisaalta jäsenvaltioiden kolmen viime vuoden aikana toimittamiin kontaminaatioraportteihin[6]

---

[2] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1165, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2021, tiettyjen luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävien tuotteiden ja aineiden sallimisesta ja niiden luetteloiden laatimisesta (EUVL L 253, 16.7.2021, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1165/oj).

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005, annettu 23 päivänä helmikuuta 2005, torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta (EUVL L 70, 16.3.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/396/oj).

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus) (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

[5] EU:n vuoden 2023 kertomus torjunta-ainejäämistä elintarvikkeissa https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9398.

[6] Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 9 kohdan nojalla ja perustuen 20 päivänä kesäkuuta 2023 annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2023/1195 vahvistettuun malliin niiden tietojen yksityiskohdista ja muodosta, jotka jäsenvaltioiden on asetettava saataville muiden kuin luonnonmukaisessa

luonnonmukaisten tuotteiden ja siirtymävaiheen tuotteiden kontaminaatiota koskevista virallisista tutkimuksista ja toisaalta EFSAn asiaa koskevan tutkimuksen päätelmiin. EFSAn tutkimus koski 21:tä ainetta, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa ja jotka olivat OFIS-järjestelmään tehtyjen ilmoitusten perusteella yleisimpiä luonnonmukaisissa tuotteissa vuosina 2021 ja 2022 esiintyneitä muita kuin sallittuja aineita.[7] Elintarviketurvallisuusviranomainen tarkasteli kunkin aineen osalta merkityksellisiä tietoja selvittääkseen mahdolliset kontaminaation lähteet, joita voivat olla muun muassa maaperän jäämät, kasteluvesi, tavanomaisesta viljelystä peräisin oleva kulkeuma ja biosidit. Tutkimus tarjoaa hyödyllistä tieteellistä tietoa siitä, miksi näitä aineita saattaa esiintyä luonnonmukaisiksi merkityissä tuotteissa ja mistä lähteistä ne voivat olla peräisin.

EFSAn tutkimuksen tulokset osoittavat, että torjunta-ainejäämiä esiintyy luonnonmukaisesti tuotetuissa tuotteissa vähemmän todennäköisesti kuin vastaavissa tavanomaisesti tuotetuissa tuotteissa. Todennäköisyys tutkittujen 21 muun kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallitun aineen esiintymiselle luonnonmukaisiksi merkityissä tuotteissa oli 0,04–3,95 prosenttia, kun taas muissa kuin luonnonmukaisissa tuotteissa todennäköisyys oli 0,18–17,5 prosenttia. Tutkimus nostaa myös esiin tarpeen käynnistää järjestelmällisesti tutkimuksia muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen aineiden mahdollisesta aktiivisesta käytöstä. Havaitusta aineesta riippuen suositellaan lisäkokeita (esimerkiksi maaperä- ja vesianalyyseja tai muita analyyseja).

Oheisessa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa luetellaan tutkittuja 21:tä ainetta koskevista kontaminaatioraporteista tehdyt päätelmät.

II. VIRALLISET TUTKIMUKSET

Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 1 kohdassa säädetään toimenpiteistä, jotka on toteutettava, jos luonnonmukaisissa tai siirtymävaiheen tuotteissa esiintyy tuotteita tai aineita, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa. Tässä säännöksessä edellytetään, että virallinen tutkimus käynnistetään viipymättä, kun toimivaltainen viranomainen tai tapauksen mukaan valvontaviranomainen tai tarkastuslaitos i) on saanut **näyttöön perustuvaa** tietoa sellaisten tuotteiden tai aineiden esiintymisestä, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa, ii) on saanut toimijalta tiedon siitä, että epäily on vahvistettu tai sitä ei voida sulkea pois tai iii) viranomainen tai laitos itse on havainnut kyseisiä tuotteita tai aineita luonnonmukaisessa tai siirtymävaiheen tuotteessa.

Vaikka näyttöön perustuvan tiedon käsitettä on voitu tulkita eri tavoin eri jäsenvaltioissa, virallisten tutkimusten käynnistämisen lähtökohtana ovat yleensä laboratoriotestien tulokset.

Analyysin tuloksiin liittyvät tekniset ongelmat

Rehujen ja elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamiseksi jäämien esiintymistä koskevien laboratoriotestien tulosten tulkitseminen perustuu asetuksessa (EY) N:o 396/2005

tuotannossa sallittujen tuotteiden tai aineiden aiheuttamaa kontaminaatiota koskevien virallisten tutkimusten tuloksista (EUVL L 158, 21.6.2023, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1195/oj).

[7] ”Findings of not authorised substances in food and feed certified as organic”, EFSA Supporting publication 2025: EN-9524: https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-9524.

vahvistettuihin kattaviin, oikeudellisesti sitoviin sääntöihin. Tietolähteinä voidaan käyttää EU:n torjunta-ainetietokantaa[8] ja EU:n tasolla saatavilla olevia asiaankuuluvia teknisiä ohjeita[9].

Useimpien torjunta-aineissa käytettyjen tehoaineiden jäämien analysointiin on saatavilla asetuksessa (EY) N:o 396/2005 vahvistetun torjunta-ainejäämän määritelmän mukaisia monijäämämenetelmiä. Monien saatavilla olevien menetelmien määritysraja[10] on niinkin alhainen kuin 0,001 mg/kg. Mikäli jäämän enimmäismäärää ei ole määritetty, käytetään oletusarvoa 0,01 mg/kg, paitsi tiettyjen tehoaine- ja elintarvikeyhdistelmien kohdalla, joille on vahvistettu erityiset määritysrajat.

On olennaista, että laboratoriot noudattavat elintarvikkeiden ja rehujen torjunta-ainejäämien määrityksessä käytettäviä analyyttisiä laadunvalvonta- ja validointimenettelyjä[11] ja että torjunta-ainejäämiä koskevissa laboratoriotestien tuloksissa ilmoitetaan vastaava mittausepävarmuus.

Tiettyjen, esimerkiksi kuivaamalla tai tislaamalla jalostettujen luonnonmukaisten tuotteiden kohdalla jäämien laboratoriotuloksiin voidaan soveltaa jalostuskerrointa. Jalostuskertoimet ovat prosessi-, tuote- ja tehoainekohtaisia. EFSA on julkaissut lokakuusta 2018 lähtien kattavaa jalostuskertoimien luetteloa, joka sisältää ohjearvot monille kasvinsuojeluaine-, tuote- ja prosessiyhdistelmille.[12] Saatavilla on myös asetuksen (EY) N:o 396/2005 20 artiklaan liittyvä ilmoitus, joka koskee jalostuskertoimia, jalostettuja tuotteita ja useista ainesosista koostuvia elintarvikkeita ja rehuja.[13]

Virallisten tutkimusten käynnistäminen

Jos toimivaltainen viranomainen tai tapauksen mukaan valvontaviranomainen tai tarkastuslaitos pystyy asiaankuuluvien toimenpiteiden jälkeen vahvistamaan muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen aineiden esiintymisen luonnonmukaisessa tai siirtymävaiheen tuotteessa, kyseisen esiintymisen lähteen ja aiheuttajan selvittämiseksi on käynnistettävä viipymättä tutkimus.

Vaikka kyseessä olisi jokin sellainen luonnonmukaisessa tuotannossa kielletty aine, jota voi esiintyä luonnollisesti, ei voida olettaa, että sen esiintyminen tuotteessa johtuisi luonnollisista

---

[8] EU:n torjunta-ainetietokanta.

[9] https://webgate.ec.europa.eu/dyna2/pgd/.

[10] Määritysraja on määritelty edellä mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdan f alakohdassa seuraavasti: *f) 'Määritysrajalla' tarkoitetaan validoitua alhaisinta jäämien pitoisuutta, joka voidaan validoiduin valvontamenetelmin toteutetun rutiiniseurannan yhteydessä määrittää ja raportoida.*

[11] Analytical quality control and method validation procedures for pesticide residues analysis in Food and Feed – SANTE 11312/2021 v2026.

[12] Elintarvikkeissa esiintyvien torjunta-ainejäämien jalostuskertoimien eurooppalainen tietokanta.

[13] https://food.ec.europa.eu/document/download/071dce96-d916-4615-87fa-148f1491bfc8_en?filename=pesticides_mrl_guidelines_proc_imp_sante-2021-10704.pdf.

syistä. Tutkimus on tarpeen, jotta tahallisen aktiivisen käytön mahdollisuus voidaan sulkea pois. Samalla tavoin on toimittava silloin, kun muiden kuin luontaisesti esiintyvien aineiden esiintyminen voi johtua taustakontaminaatiosta, kulkeumasta, kaukokulkeutumisesta, kastelusta, teollisuuden päästöistä tai muista syistä. Ympäristöperäistä taustakontaminaatiota ei siis voida olettaa ennakolta esiintymisen lähteeksi ja tarvitaan virallinen tutkimus. Jos aiemmissa tutkimuksissa on todettu, ettei samanlaisena toistuva kontaminaatio ole liittynyt tahalliseen aktiiviseen käyttöön, ja jos toimija on ryhtynyt varotoimenpiteisiin tällaisen kontaminaation välttämiseksi, lisätutkimukset eivät välttämättä ole tarpeellisia myöhemmissä tapauksissa.

III: LUONNONMUKAISTA TUOTANTOA KOSKEVAN ASETUKSEN 29 ARTIKLAN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämän luvun pohjana on käytetty jäsenvaltioiden luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan täytäntöönpanoa koskevassa kyselytutkimuksessa antamia vastauksia sekä tiettyjä EFSAn tutkimuksen osia.

Virallisten tutkimusten käynnistämisen ajoitus

Useimmat jäsenvaltiot vahvistivat, että viralliset tutkimukset tehdään viipymättä näyttöön perustuvien tietojen saamisen jälkeen. Tutkimus käynnistettiin nopeimmillaan ”samana päivänä” ja viimeistään ”seitsemän päivän kuluessa” riippuen vallitsevista olosuhteista, kuten henkilöstön saatavuudesta, työmäärästä tai saatavilla olevien tietojen kattavuudesta.

Muutamat jäsenvaltiot ilmoittivat asettavansa etusijalle tuoretuotteet, tuotteet, joiden säilyvyysaika on lyhyt, sekä tuotteet, jotka ovat jo markkinoilla tutkimuksen käynnistämisajankohtana.

Kontaminaation lähteen ja aiheuttajan selvittäminen

Jäsenvaltiot ilmoittivat, että tutkimusten tulokset olivat vaihtelevia, mutta useimmat arvioivat, että kontaminaation lähde ja aiheuttaja pystyttiin yksilöimään yli puolessa kaikista virallisista tutkimuksista (tutkittavasta aineesta riippuen 60–80 %:ssa tutkimuksista). Muutamat jäsenvaltiot ilmoittivat huomattavasti edellä mainittua pienempiä tai suurempia osuuksia.

Muutamat jäsenvaltiot ilmoittivat, että kontaminaation aiheuttaja ja lähde voidaan yleensä yksilöidä kotimaisessa alkutuotannossa mutta onnistumisaste heikkenee edempänä toimitusketjussa. Viranomaiset korostivat, että kolmansissa maissa tuotettujen tuotteiden kohdalla kontaminaation syyksi väitettiin usein kulkeumaa.

Virallisen tutkimuksen kesto

Virallisten tutkimusten kesto vaihtelee merkittävästi. Yli puolet jäsenvaltioista kertoi, että virallinen tutkimus kestää keskimäärin 20–30 päivää, kun taas toiset jäsenvaltiot ilmoittivat tutkimuksen keskimääräiseksi kestoksi 40–90 päivää. Vain yksi jäsenvaltio ilmoitti, että tutkimuksen keskimääräinen kesto on 2–5 päivää. Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että tutkimuksen loppuun saattamisen aikataulussa on otettava huomioon tuotteen kestävyys.

Jäsenvaltioiden mukaan seuraavat tekijät hidastivat virallisten tutkimusten loppuun saattamista: i) lisänäytteenoton tarve, ii) puutteelliset raportit, iii) toimitusketjun monimutkaisuus (toimijoiden tyyppi ja lukumäärä), iv) eri viranomaisten välisen yhteistyön tarve ja v) muut syyt.

Tuotteiden tila virallisen tutkimuksen aikana

Jäsenvaltiot vastasivat, että luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti tutkimuksen kohteena olevien tuotteiden markkinoille saattaminen luonnonmukaisina tai siirtymävaiheen tuotteina on tavallisesti kielletty, kunnes tutkimuksen tulokset saadaan. Muutamat jäsenvaltiot vastasivat, että säännöksen täytäntöönpano voi olla vaikeaa, jos luonnonmukaiset tai siirtymävaiheen tuotteet ovat tuoreita tai niiden säilyvyysaika on lyhyt.

Muutamat jäsenvaltiot totesivat myös, että jos muita kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittuja aineita esiintyy hyvin vähäisiä määriä, jotka alittavat huomattavasti torjunta-aineille vahvistetun jäämän enimmäismäärän, tai jos kyseisiä aineita voidaan tavata luonnossa, toimivaltainen viranomainen, valvontaviranomainen tai tarkastuslaitos voi harkintansa mukaan päättää olla kieltämättä tilapäisesti kyseisten tuotteiden markkinoille saattamista luonnonmukaisina tuotteina. Nämä käytännöt saattavat edellyttää lisäselvityksiä.

Kun tutkimus on päättynyt

Jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön erilaisia, niiden omiin hallinto- ja valvontarakenteisiin mukautettuja järjestelmiä, joilla ne ilmoittavat muille tarkastuslaitoksille ja toimivaltaiselle viranomaiselle sekä toimitusketjun seuraaville toimijoille päätöksestään tutkimuksen päätyttyä.

Asianomaisten toimijoiden mahdollisuus esittää huomautuksia

Kaikki jäsenvaltiot vahvistivat, että toimijoille annetaan järjestelmällisesti mahdollisuus esittää virallisten tutkimusten tuloksia koskevat huomautuksensa ja että toimijoille ilmoitetaan toisen asiantuntijalausunnon pyytämistä koskevista määräajoista asetuksen (EU) 2017/625 35 artiklassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.

Tietojen kirjaaminen ja säilyttäminen

Kaikki jäsenvaltiot vastasivat, että asetuksen (EU) 2018/848 29 artiklan 3 kohdan mukaisesti niiden asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset tai tapauksen mukaan valvontaviranomaiset tai tarkastuslaitokset pitävät kirjaa suoritetuista virallisista tutkimuksista.

Korjaavat toimenpiteet kontaminaation välttämiseksi vastaisuudessa

Jäsenvaltiot ilmoittivat, että seurantatarkastusten vuotuisen valvonnan perusteella yli 90 prosentissa tapauksista toimijat toteuttivat korjaavia toimenpiteitä kontaminaation välttämiseksi vastaisuudessa. Kun korjaavia toimenpiteitä ei ollut toteutettu, jäsenvaltiot ilmoittivat, että vakavissa säännösten noudattamatta jättämistapauksissa valvontaviranomaiset tai tarkastuslaitokset keskeyttivät tai peruuttivat sertifikaatin komission

täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/279[14] liitteessä I vahvistettujen yhdenmukaisten järjestelyjen mukaisesti.

29 artiklan 5 ja 7 kohdan mukaiset kansalliset säännöt

Jäsenvaltiot ovat voineet neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007[15] nojalla vahvistaa pitoisuusrajoja aineille, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa, ja määrittää, ettei rajan ylittäviä tuotteita saa pitää kaupan luonnonmukaisina. Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 5 kohdan mukaan nämä jäsenvaltiot saavat jatkaa kyseisten sääntöjen soveltamista edellyttäen, etteivät ne estä muiden jäsenvaltioiden luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen mukaisesti tuotettujen tuotteiden saattamista markkinoille.

Neljä jäsenvaltiota (Belgia, Italia, Romania ja Slovenia) ilmoitti säilyttäneensä nämä kansalliset rajat ja vahvisti, ettei niitä sovelleta muissa jäsenvaltioissa tuotettuihin luonnonmukaisiin tai siirtymävaiheen tuotteisiin. Lisäksi nämä jäsenvaltiot vahvistivat, että tutkimus käynnistetään järjestelmällisesti kaikissa tapauksissa.

- Belgia (ainoastaan Vallonia) ilmoitti soveltavansa kynnysarvoa, joka on 1,5-kertainen asetuksessa (EY) N:o 396/2005 vahvistettuun nykyiseen määritysrajaan nähden, mutta ainoastaan Valloniassa tuotettuihin tai jalostettuihin tai kolmansista maista tuotuihin tuotteisiin. Virallinen tutkimus käynnistetään aina, kun havaitaan aineita, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa, ja jos kansallinen kynnysarvo ylittyy, kyseisen tuotteen luokitusta lasketaan (eli sitä ei saa pitää kaupan luonnonmukaisena tuotteena).

- Italia ilmoitti soveltavansa yleistä kynnysarvoa 0,01 mg/kg aineisiin, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa (lukuun ottamatta fosfonihappoa, johon sovelletaan väliaikaisesti tätä korkeampaa kynnysarvoa). Kynnysarvon ylittäviä tuotteita ei voida pitää kaupan luonnonmukaisina riippumatta kontaminaation tahallisuudesta tai tahattomuudesta.

- Romania ilmoitti soveltavansa kansallista kynnysarvoa 0,01 mg/kg aineisiin, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa. Kaikki positiiviset havainnot tutkitaan.

- Slovenia ilmoitti soveltavansa analyysimenetelmän määritysrajaa mutta huomioivansa myös mittausepävarmuuden. Virallinen tutkimus käynnistetään, jos tämä kansallinen kynnysarvo ylittyy. Jos kontaminaatio todetaan tahalliseksi, kaikkien kyseisen toimijan tuotteiden sertifikaatti peruutetaan. Jos kontaminaatio on tapahtunut vahingossa tai

[14] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/279, annettu 22 päivänä helmikuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä luonnonmukaisen tuotannon jäljitettävyyden varmistavien tarkastusten ja muiden toimenpiteiden sekä luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkintöjen osalta (EUVL L 62, 23.2.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/279/oj).

[15] Neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2007, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta (EUVL L 189, 20.7.2007, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/834/oj).

kyseisten aineiden esiintyminen on ollut tahatonta, toimijan on toteutettava asianmukaiset ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja varotoimenpiteet uuden kontaminaation välttämiseksi vastaisuudessa.

Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 7 kohdassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus toteuttaa alueellaan asianmukaisia toimenpiteitä välttääkseen muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen aineiden tahattoman esiintymisen luonnonmukaisissa tai siirtymävaiheen tuotteissa. Jäsenvaltioiden toimenpiteet eivät saa estää muissa jäsenvaltioissa tuotettujen tuotteiden saattamista markkinoille edellyttäen, että nämä tuotteet on tuotettu luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen mukaisesti ja jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle ja muille jäsenvaltioille soveltavansa 29 artiklan 7 kohtaa. Edellä mainitut neljä jäsenvaltiota ilmoittivat komissiolle toteuttavansa tällaisia toimenpiteitä omilla alueillaan.

IV YHTEENVETO VIRALLISTEN TUTKIMUSTEN TULOKSISTA JA PARHAISTA KÄYTÄNNÖISTÄ

Viralliset kontaminaatioraportit

Luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 9 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on kunkin vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä toimitettava komissiolle virallisten tutkimusten tulokset kontaminaatiotapauksista, joissa edellisenä vuonna oli havaittu luonnonmukaisessa tuotannossa kiellettyjä tuotteita tai aineita.

27 jäsenvaltiota toimitti tiedot vuosilta 2022 ja 2023 ja 25 jäsenvaltiota vuodelta 2024. Komissio keskittyi kyseisiä kontaminaatioraportteja koskevassa analyysissaan samoihin 21 aineeseen, joita tarkasteltiin I jaksossa mainitussa EFSAn tutkimuksessa. Tämän kertomuksen liitteenä oleva komission yksiköiden valmisteluasiakirja sisältää yhteenvetotaulukon sekä kutakin 21:tä ainetta koskevat erilliset taulukot, joista käyvät ilmi i) tuoteluokat, joissa muuta kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittua tuotetta tai ainetta havaittiin yleisimmin, ii) asianomainen toimitusketjun vaihe, iii) yksilöity kontaminaation lähde ja aiheuttaja ja iv) tutkittujen tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvät toimenpiteet.

Sen toimitusketjun vaiheen osalta, jossa aineita havaittiin, yhdistetyt keskimääräiset tulokset olivat seuraavat: 66,2 prosenttia havainnoista tehtiin tuotannon, 10,2 prosenttia valmistuksen, 9,5 prosenttia varastoinnin,

5,9 prosenttia jakelun, 3,3 prosenttia maahantuonnin, 2,5 prosenttia markkinoille saattamisen (esim. vähittäismyynnin) ja 0,1 prosenttia viennin yhteydessä[16].

Merkittävimmäksi kontaminaation aiheuttajaksi todettiin kulkeuma, jonka osuus tapauksista oli keskimäärin 24,1 prosenttia. 16,7 prosentissa tapauksista toimija ei ollut toteuttanut luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja varotoimenpiteitä, ja 15,9 prosentissa tapauksista toimija oli käyttänyt tuotteita tai aineita, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa. 10,6 prosentissa tapauksista kontaminaatio

[16] Liitteenä olevan komission yksiköiden valmisteluasiakirjan sivu 49.

oli puolestaan tapahtunut toimitusketjun edeltävässä vaiheessa. 1,6 prosentissa tapauksista syyksi todettiin luonnonmukaisten tai siirtymävaiheen tuotteiden sekoittuminen muihin kuin luonnonmukaisiin tuotteisiin ja 0,6 prosentissa tapauksista puutteellinen jäljitettävyys. Kaikkiaan 14,8 prosentissa tapauksista kontaminaation lähteeksi tai aiheuttajaksi todettiin jokin muu, ja 14,9 prosentissa tapauksista lähdettä ja aiheuttajaa ei saatu selville.

Vaikka aineiden välillä on huomattavia eroja, on syytä nostaa esiin joitakin kontaminaation lähteeseen ja aiheuttajaan liittyviä säännönmukaisuuksia. Lähes kaikissa tapauksissa, joissa tutkimuksissa todettiin kontaminaation aiheutuneen joko toimijan aktiivisesta aineen käytöstä tai varotoimenpiteiden puuttumisesta, tuotteen kaupan pitäminen luonnonmukaisena kiellettiin luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 2 kohdassa säädetyn mukaisesti. Muissa tapauksissa toimintatapa vaihteli.

Parhaat käytännöt

Useimmat jäsenvaltiot antoivat palautetta parhaista käytännöistä luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen 29 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Yksi keskeinen paras käytäntö on edelleen se, että toimijoille painotetaan varotoimenpiteiden tiukan noudattamisen tärkeyttä, mukaan lukien i) luonnonmukaisten ja muiden kuin luonnonmukaisten tuotteiden erottaminen toisistaan sekä tuotanto- että jalostusvaiheessa, ii) asianmukaisten puskurivyöhykkeiden ja sekaviljelyn hyödyntäminen ja iii) kontaminaation huolellinen estäminen puhdistamalla tuotantovälineet ja pitämällä luonnonmukaiset tuotteet, siirtymävaiheen tuotteet ja muut kuin luonnonmukaiset tuotteet erillään toisistaan. Lisäksi parhaiden näytteenottokäytäntöjen (tuotteiden määrä, toimijoiden määrä, tuotannon vaihe jne.) selvittämiseksi on toteutettava asianmukainen riskinarviointi, joka perustuu tuotteiden ja tuotantomenetelmien ominaisuuksiin sekä tietoihin toimijoiden aiemmasta toiminnasta.

Jäsenvaltiot korostivat, että on tärkeää helpottaa varotoimenpiteiden ja (toimijoiden itse suorittaman) laadunvalvonnan toteuttamista, ja nostivat esiin toimintasuunnitelmien merkityksen toistuvan sääntöjen noudattamatta jättämisen korjaamisessa ja ennaltaehkäisyssä.

Eräät jäsenvaltiot painottivat tarvetta auttaa toimijoita laatimalla informatiivisia asiakirjoja ja tarjoamalla jatkuvaa koulutusta toimitusketjun sidosryhmille, tarkastuslaitokset mukaan lukien. Näihin toimiin voi sisältyä tutkimushankkeita ja kyselytutkimuksia, joilla edistetään toimivaltaisten viranomaisten ja tapauksen mukaan valvontaviranomaisten ja tarkastuslaitosten toimintatapojen yhdenmukaistamista.

Jäsenvaltiot selvittävät kyselytutkimusten avulla myös tarkastuslaitosten toimintatapojen välisiä eroja, joiden perusteella voidaan laatia parannusehdotuksia. Viestinnän yksinkertaistamista kaikilla tasoilla pidetään yleisesti tärkeänä käytäntönä luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmän ongelmien nopean havaitsemisen ja käsittelyn sekä niistä oppimisen kannalta.

V PÄÄTELMÄT

Luonnonmukaisiin tuotteisiin ja siirtymävaiheen tuotteisiin sovelletaan kattavia tarkastuksia ja sertifiointimenettelyjä, joilla varmistetaan, että tuotteet ovat luonnonmukaista tuotantoa koskevan asetuksen ja vastaavan johdetun lainsäädännön mukaisia. Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmä on osoittautunut luotettavaksi, ja se on yksi luonnonmukaisen

tuotannon menestyksen kulmakivistä EU:ssa, jossa kansalaiset odottavat, ettei luonnonmukaisissa tuotteissa ole jäämiä aineista, jotka eivät ole sallittuja luonnonmukaisessa tuotannossa.

Luonnonmukaista tuotantoa koskevassa asetuksessa vahvistetaan säännöt sellaisten tapausten käsittelyyn, joissa näyttöön perustuvat tiedot (yleensä laboratoriotestien tulos) osoittavat muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen aineiden esiintymisen. Tällaisissa tapauksissa on viipymättä käynnistettävä virallinen tutkimus muun kuin luonnonmukaisessa tuotannossa hyväksytyn aineen esiintymisen lähteen ja aiheuttajan selvittämiseksi, jotta tuotteiden vaatimustenmukaisuus voidaan varmistaa. Järjestelmän toiminnasta vastaavat kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tai tapauksen mukaan valvontaviranomaiset ja tarkastuslaitokset komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/279 2 artiklassa vahvistetun yhdenmukaistetun menetelmän mukaisesti.

EFSAn tutkimuksen raportissa yksilöitiin analysoitujen 21 torjunta-aineen osalta useita mahdollisia lähteitä ja aiheuttajia, jotka voivat selittää muiden kuin luonnonmukaisessa tuotannossa sallittujen aineiden esiintymisen. Raportissa korostettiin kuitenkin myös, että ilman asianmukaista tutkimusta ei ole mahdollista sulkea pois tahallista käyttöä tai tarpeellisten ennaltaehkäisevien toimenpiteiden puuttumista. Tutkimuksessa todettiin myös, että jäämien esiintyminen on huomattavasti epätodennäköisempää luonnonmukaisissa tuotteissa kuin vastaavissa tavanomaisissa tuotteissa. Nämä havainnot vahvistavat, että EU:n luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmä takaa korkean varmuustason. Ne vahvistavat myös, että tiukkojen valvonta- ja näytteenottokäytäntöjen ylläpitäminen on tarpeellista ja että järjestelmälliset viralliset tutkimukset ovat tarkoituksenmukaisia.

Tässä kertomuksessa todetaan, että kontaminaation lähteen ja aiheuttajan selvittäminen voi aiheuttaa toimivaltaisille viranomaisille ja tapauksen mukaan valvontaviranomaisille ja tarkastuslaitoksille operatiivisia haasteita, erityisesti jos kontaminaatio tapahtuu toimitusketjun jälkipuolella. Tältä osin tuloksettomina päättyneitä tutkimuksia on edelleen huolestuttavan paljon. Kertomuksessa vahvistetaan myös, että luonnonmukaisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden varmistaminen edellyttää sääntöjä, jotka koskevat vahvistetun sääntöjen noudattamatta jättämisen yhteydessä tehtäviä järjestelmällisiä virallisia tutkimuksia.

Eräät toimijat ovat arvostelleet tutkimusten käynnistämiseen ja päätökseen saattamiseen tarvittavaa aikaa, näiden menettelyjen monimutkaisuutta, kansallisten toimivaltaisten viranomaisten, valvontaviranomaisten ja tarkastuslaitosten toisistaan poikkeavia toimintatapoja, lisäkustannuksia sekä mahdollisia vaikutuksia toimitusketjuihin.

Komissio on valmis edistämään 29 artiklan yhdenmukaisempaa täytäntöönpanoa toimimalla aktiivisesti yhdessä toimivaltaisten viranomaisten ja tapauksen mukaan valvontaviranomaisten ja tarkastuslaitosten kanssa erityisissä työpajoissa, joissa vaihdetaan kokemuksia ja parhaita käytäntöjä luonnonmukaisen tuotannon toimitusketjun toimijoille aiheutuvan rasitteen vähentämiseksi.

Samalla tässä kertomuksessa esitetään näyttöä siitä, että viralliset tutkimukset käynnistetään yleisesti ottaen nopeasti ja ne saadaan usein päätökseen kohtuullisessa ajassa. Yhtä lailla toimenpiteet, joiden tarkoituksena on välttää tutkimuksen kohteena olevien tuotteiden perusteeton markkinointi luonnonmukaisina tuotteina, vaikuttavat toimivan tyydyttävästi. Haasteena ovat tosin tuoretuotteet, joiden säilyvyysaika on lyhyt.

Näin ollen komissio katsoo, että nykyinen järjestelmä toimii kohtuullisen hyvin eivätkä muutokset ole tarpeen vielä tässä täytäntöönpanon alkuvaiheessa. Eri toimijoiden oppimiskäyrän pohjalta komissio odottaa järjestelmän toiminnan parantuvan jatkossa entisestään ja on valmis tukemaan tätä prosessia edistämällä vuoropuhelua ja kokemusten vaihtoa kaikkien sidosryhmien kesken.